

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ (2020-2021)

Με βάση στοιχεία που εξήχθησαν κατά την πρόσφατη αναθεώρηση του Μητρώου μελισσοκόμων του Τμήματος Γεωργίας που πραγματοποιήθηκε την περίοδο Σεπτεμβρίου – Δεκεμβρίου 2020, ο αριθμός των εγγεγραμμένων μελισσοκόμων ανήλθε στους 755 και τα μελίσσια τα οποία ήταν έτοιμα για ξεχειμώνιασμα στις 58184 (Πίνακας 1). Επιπρόσθετα, ελήφθησαν διάφορα στοιχεία παραγωγής μελιού και άλλων μελισσοκομικών προϊόντων, από 639 μελισσοκόμους, οι οποίοι είχαν τρυγήσει είτε άνοιξη είτε καλοκαίρι, με συνολικό αριθμό μελισσιών 55418.

Οι υπόλοιποι 116 μελισσοκόμοι οι οποίοι κατέχουν 2766 μελίσσια, δεν συμπλήρωσαν το Έντυπο Στατιστικών Πληροφοριών και ως εκ τούτου έγινε εκτίμηση της παραγωγής των μελισσιών τους με βάση το Μέσο Όρο της ανοιξιάτικης και καλοκαιρινής παραγωγής των υπολοίπων μελισσιών.

Η συνολική παραγωγή μελιού για το έτος 2020 εκτιμάται στις 519.881 κιλά (Πίνακας 3) και η μέση ετήσια παραγωγή ανά κυψέλη στα 8,93 κιλά. Ο μέσος όρος αριθμού μελισσιών ανά μελισσοκόμο ανήλθε στα 77.

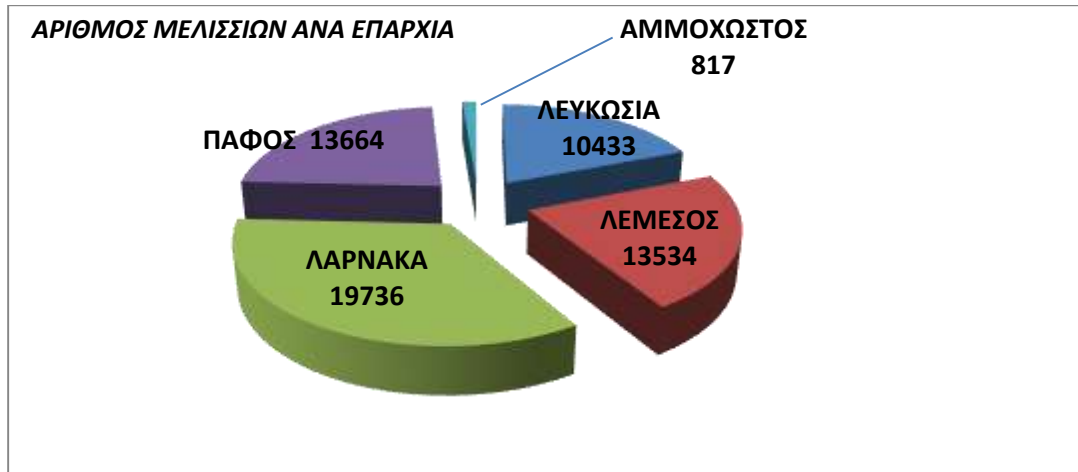
Κατανομή μελισσιών

Πίνακας:1

Αριθμός μελισσιών	Αριθμός μελισσοκόμων	Σύνολο μελισσιών που κατέχουν
1-9	152	676
10-19	151	1931
20-29	77	1762
30-49	113	4186
50-99	139	9438
100-149	42	4894
>150	81	35297
Σύνολο	755	58184

Από το σύνολο των 755 μελισσοκόμων, οι 86 είναι γυναίκες, από τις οποίες 17 κατέχουν πάνω από 150 μελίσσια.

Διάγραμμα:1

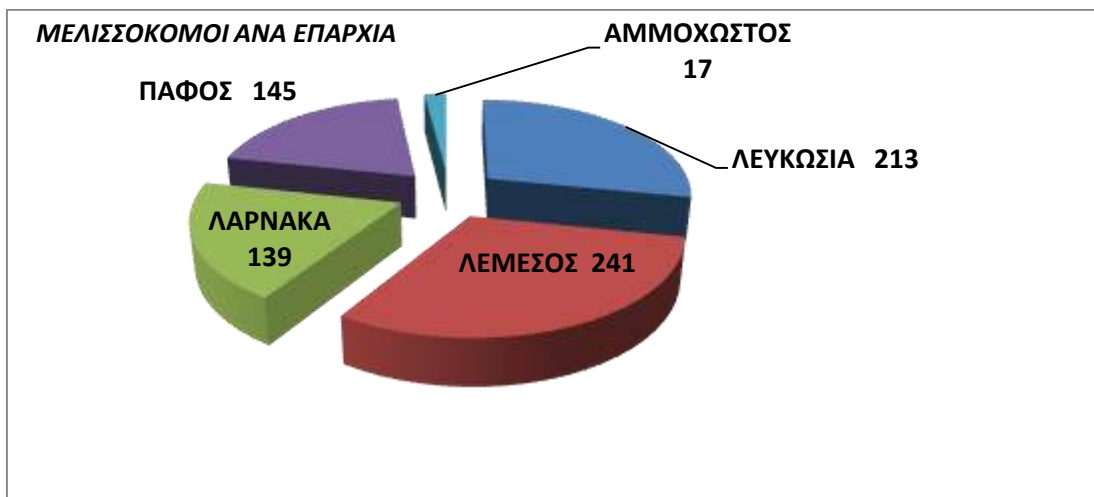

Μελισσοκόμοι ανά επαρχία

Πίνακας:2

Επαρχία	Αριθμός μελισσοκόμων	Σύνολο μελισσιών που κατέχουν
Αμμοχώστου	17	817
Λάρνακας	139	19736
Λεμεσού	241	13534
Λευκωσίας	213	10433
Πάφου	145	13664
Σύνολο	755	58184

Διάγραμμα:2

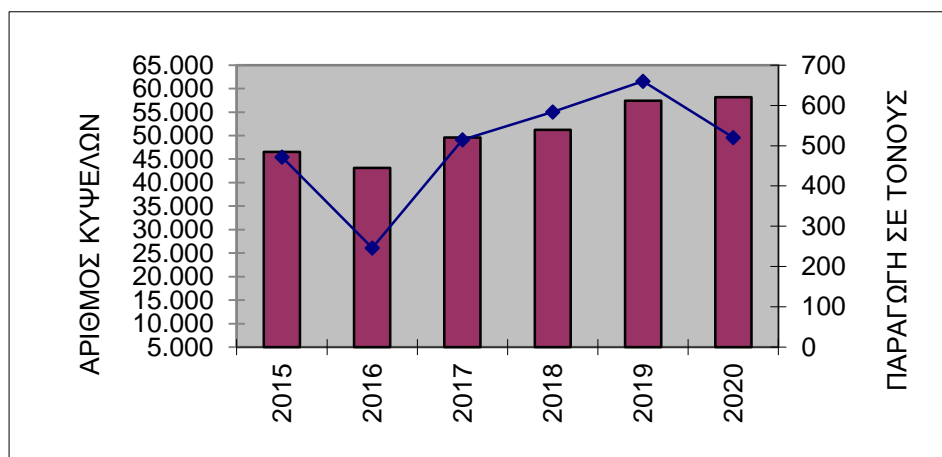
Στοιχεία της πενταετίας 2016-2020

Ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων μελισσοκόμων για τις περιόδους 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 και 2020-2021 βάσει των στοιχείων που διατηρεί το Τμήμα Γεωργίας, ανήλθε στους 673, 668, 676, 735 και 755 αντίστοιχα, ενώ για τις ίδιες περιόδους ο αριθμός των μελισσοκόμων που διαχειρίζονταν περισσότερες από 150 κυψέλες, ανήλθε στους 59, 70, 75, 85 και 86, αντίστοιχα. Ο συνολικός αριθμός κυψελών των μελισσοκόμων που κατέχουν πέραν των 150 κυψελών, ανήλθε στις 25.330, 29.782, 31.419, 34.984 και 35.297 που αντιστοιχεί σε ποσοστό 58,7%, 60,0%, 60,7%, 60,9% και 60,7% του συνολικού αριθμού μελισσιών που ήταν έτοιμα για ξεχειμώνιασμα, αντίστοιχα.

Πίνακας:3

Περίοδος	Αρ. μελισσιών	Παραγωγή μελιού σε τόνους
2016-2017	43143	246
2017-2018	49616	515
2018-2019	51219	584
2019-2020	57445	660
2020-2021	58184	520

Διάγραμμα:3

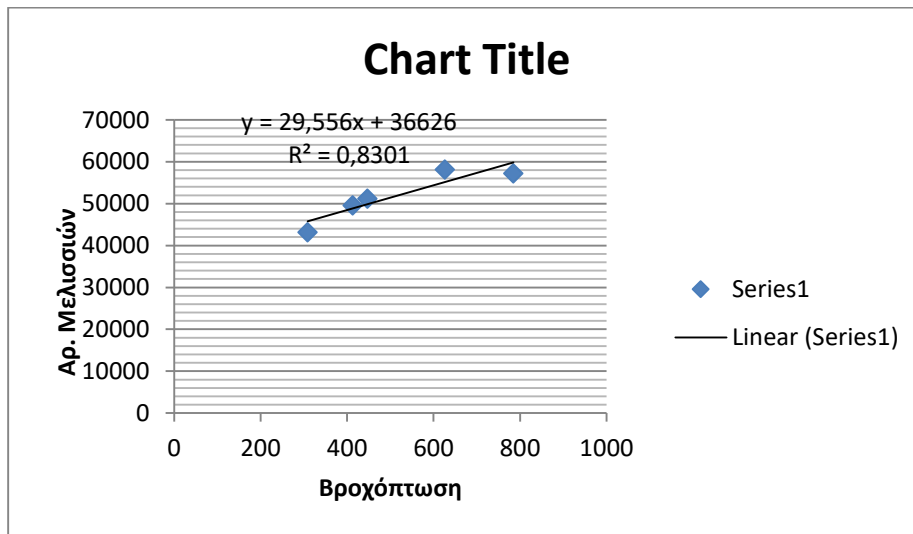

Ο συνολικός αριθμός των κυψελών για τις περιόδους 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 και 2020-2021 ανήλθε στις 43143, 49616, 51219, 57445 και 58184 αντίστοιχα, παρουσιάζοντας αύξηση κατά την πενταετία σε ποσοστό περίπου της τάξης του 25,85%.

Η ετήσια παραγωγή μελιού κατά τα έτη 2016, 2017, 2018, 2019 και 2020 ανήλθε περίπου στους 246, 515, 584, 660 και 520 τόνους, αντίστοιχα. Η χαμηλή παραγωγή μελιού κατά το έτος 2016, θα μπορούσαμε να πούμε ότι πέραν του

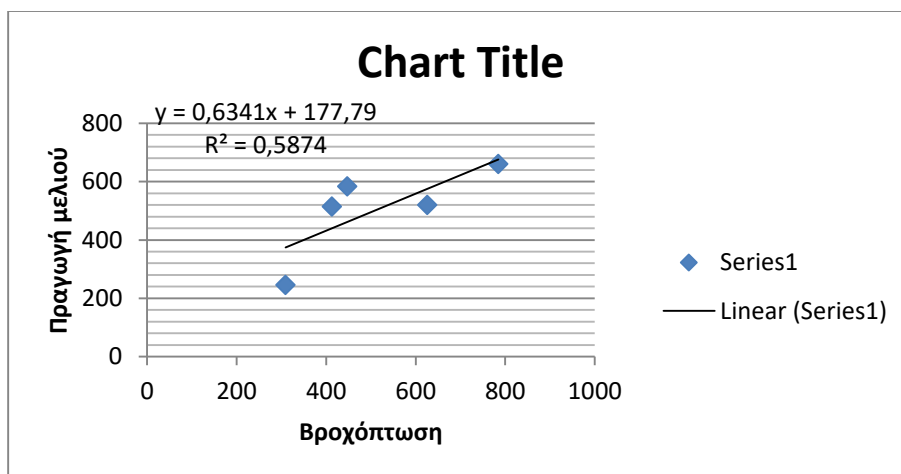
συσχετισμού με τα διάφορα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κυπριακή μελισσοκομία, συνδέεται κυρίως με τις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στο νησί και ιδιαίτερα με τη χαμηλή βροχόπτωση του υδρολογικού έτους 2015-2016, η οποία ανήλθε στα 309 χιλιοστά, σε σύγκριση με τα υδρολογικά έτη 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019 και 2019-2020, κατά τα οποία η βροχόπτωση ανήλθε στα 413, 447, 785 και 626 χιλιοστά, αντίστοιχα.

Συσχέτιση βροχόπτωσης – παραγωγής μελιού και αρ. μελισσιών

*Διάγραμμα 4:
συσχέτιση
βροχόπτωσης
και αριθμού
μελισσιών*

Από το *Διάγραμμα 4* και το συντελεστή συσχέτισης R^2 προκύπτει ισχυρή σχεδόν συσχέτιση της βροχόπτωσης με την αύξηση των μελισσιών. Αυτό αιτιολογείται γιατί ενδεχόμενα υπάρχει αρκετή αυτοφυής βλάστηση και επομένως τροφές για τα μελίσσια (νέκταρ-γύρη). Αποτέλεσμα αυτού η ενδυνάμωση των μελισσοσμηνών και ταυτόχρονα η αυξημένη τάση σμηνουργίας, δηλαδή του φυσικού τρόπου πολλαπλασιασμού τους, και εν τέλει η επιβίωσή τους.

Διάγραμμα 5:
συσχέτιση
βροχόπτωσης
και παραγωγής
μελιού

Η συσχέτιση βροχόπτωσης και παραγωγής μελιού (Διάγραμμα 5) φαίνεται να είναι πιο ασθενής συγκριτικά με το συντελεστή συσχέτισης του αριθμού των μελισσιών, καθότι στην παραγωγή μελιού εμπλέκονται και άλλοι σημαντικοί παράγοντες όπως οι κλιματολογικές συνθήκες (θερμοκρασίες ή η διαφορά θερμοκρασίας με νύχτας, ξηροθερμικοί άνεμοι, η κατανομή των βροχοπτώσεων κατά τη διάρκεια του έτους, σκόνη στην ατμόσφαιρα κλπ.) αλλά και άλλοι συνεργοί παράγοντες, κατά τη διάρκεια μιας κύριας ανθοφορίας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία παραγωγής των ετών 2016, 2017, 2018, 2019 και 2020 καθώς και το συνολικό αριθμό κυψελών που καταγράφηκαν κατά τις ίδιες περιόδους, η εκτιμώμενη ετήσια μέση απόδοση μελιού ανά κυψέλη ανήλθε στα 5,7Kg, 10,4Kg, 11,4 Kg, 11,5 Kg και 8,9 Kg αντίστοιχα.

Μόνιμα/Νομαδικά μελισσοκομεία

Από τους 737 μελισσοκόμους οι οποίοι έχουν δηλώσει τύπο μελισσοκομείου «Μόνιμο» ή «Νομαδικό» και κατέχουν 56680 μελίσσια, οι 257 μελισσοκόμοι με συνολικό αριθμό μελισσιών 42461 ασκούν τη νομαδική μελισσοκομία (Πίνακας 4). Η εκτίμηση της τάσης για τους υπόλοιπους 18 μελισσοκόμους οι οποίοι έχουν δηλώσει τύπο μελισσοκομείου «Μόνιμο και Νομαδικό» ή «Δεν δήλωσαν» κατέδειξε ότι ο συνολικός αριθμός που μετακινούνται στις διάφορες ανθοφορίες τουλάχιστον, μια φορά κατά τη διάρκεια τους έτους ανέρχεται στις 43588, που αντιστοιχεί σε ποσοστό της τάξης του 74,9%.

Πίνακας:4

Τύπος μελισσοκομείου	Αριθμός μελισσοκόμων	Σύνολο μελισσιών που κατέχουν
Μόνιμο	480	14219
Νομαδικό	257	42461
Μόνιμο και Νομαδικό	15	1456
Δεν δήλωσαν	3	48
Σύνολο	755	58184

Συνολική παραγωγή άλλων μελισσοκομικών προϊόντων

Η παραγωγή των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων σε κιλά παρουσιάζεται στον πιο κάτω Πίνακα 5, με βάση τα στοιχεία που δήλωσαν οι μελισσοκόμοι κατά την πενταετία 2016-2020.

Πίνακας:5

Έτος	Γύρη	Βασιλικός πολτός	Κερί	Πρόπολη
2016	1946	9,27	8350,5	32,6
2017	1777	7,0	10516	15,24
2018	1745	7,5	12194	31
2019	3354	5,0	10794	155
2020	1916	6,55	8145	97,63

Πυκνότητα κυψελών

Η συνολική έκταση της Κύπρου είναι 9251 τετ. χιλιόμετρα ενώ η έκταση που ελέγχεται από την Κυπριακή Δημοκρατία 5899 τετ. χιλιόμετρα. Η γεωργική γη αποτελεί περίπου το 26%, τα δάση 24%, οι άλλες δασοκαλυμμένες εκτάσεις 30%, η άγονη-ακαλλιεργητή γη 7% και η οικιστική 13%. Η πυκνότητα των μελισσιών στην ελεγχόμενη έκταση από την Κυπριακή Δημοκρατία κυμαίνεται περίπου στα 9,9 μελίσσια ανά τετ. χιλιόμετρο.